Міністерство освіти і науки України
Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського
Кафедра гуманітарних дисциплін та олімпійської освіти

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні кафедри
гуманітарних дисциплін
та олімпійської освіти
протокол № 1 від 27.08.2025
зав. каф., доц. Курчаба Т.М.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗОК 1«ІСТОРІЯ УКРАЇНИ»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень.
Ступінь вищої освіти – бакалавр.
Галузь знань – А «Освіта».
Спеціальність - А7 «Фізична культура і спорт».
ОП - «Фізична культура різних груп населення».
Форма навчання – денна, заочна.
Компонент освітньої програми – обов'язкова.

Керівники курсу

Полянський Олег Арсенович – кандидат історичних наук, професор; Труба Руслана Іванівна – кандидат історичних наук, доцент.

Контактна інформація:
Адреса: 79007, вул. Костюшка, 11, м. Львів. ауд. 206., тел. (032) 260-32-58
e-mail: ruslanatruba77@gmail.com

Дні занять – згідно з розкладом https://3w.ldufk.edu.ua/index.php/fakultet-pedahohichnoi-osvity-4/22-fterozklad/343-1-kurs-fte-3
Сторінка дистанційного курсу https://study.ldufk.edu.ua/

© Полянський О.А., Труба Р.І., 2025
© Львівський державний університет фізичної культури ім. І. Боберського, 2025

Полянський О. А., Труба Р. І. **Історія України** : силабус навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності А7 «Фізична культура і спорт», освітньої програми «Фізична культура різних груп населення» / О. А. Полянський, Р. І. Труба. – Львів : Львівський державний університет фізичної культури імені І. Боберського, 2025. – 6 с.

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Сприяти формуванню у здобувачів цілісного розуміння історичного розвитку України, її культурної спадщини, традицій та духовних цінностей. Курс покликаний розвинути у майбутніх фахівців почуття національної ідентичності, громадянської відповідальності та гуманістичного світогляду, а також сформувати здатність інтегрувати історико-культурні знання у професійну діяльність, спрямовану на розвиток культури фізичної активності, здорового способу життя й популяризацію українських цінностей у сфері фізичної культури та спорту.
Тривалість	Ісеместр: 3кредитиЄКТС/90годин(аудиторні 50 год:24 год – лекції, 26 год – семінарські);40 год – самостійна робота)
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття,самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Вступний контроль, поточний контроль, підсумковий контроль. Підсумковий контроль – екзамен
Мова викладання	Українська

СТРУКТУРА КУРСУ

№	Теми	Л/С/Сам	Результати навчання
1.	Вступ до історії України. Первісне суспільство і перші державні утворення на території України	2/2/4	Визначати завдання курсу, джерельну базу та історіографію. Знати основні теорії походження слов'ян та особливості етногенезу українців
2.	Русь. Галицько-Волинське князівство: зародження державності українського народу (IX – перша половина XIV ст.)	2/2/4	Знати основні етапи виникнення та становлення давньоруської держави;особливості політичного й соціально-економічного розвитку; визначати місце і роль Галицько-Волинського князівства в історії української державності.
3.	Україна в другій половині XIV – першій половині XVII ст.: литовсько-польська доба	2/2/4	З'ясувати причини першого поділу України іноземними державами: Польщею, Литвою, Московщиною, Угорщиною, Молдавією, Кримським ханством, характеризувати особливості становища українців у складі цих держав.
4.	Українська національна революція середини XVII ст.: формування козацької держави	2/2/4	Розкрити причини, характер, рушійні сили та періодизацію революції. Визначати місце і роль Б.Хмельницького у національній історії.
5.	Україна в другій половині XVII – XVIII ст.: доба Руїни та Гетьманщини	2/4/4	З'ясувати характер геополітичні зміни в Центрально-Східній Європі наприкінці XVIII ст. та їх наслідки для України. Розкрити особливості колоніальної політики Російської імперії щодо України, окреслити основні проблеми в духовному і культурному житті.
6.	Україна у складі Російської та Австрійської імперій: колоніальна політика російського самодержавства та австрійського абсолютизму; національне відродження (кінець XVIII – початок XX ст.)	4/4/4	Розкрити особливості соціально-економічного та політичного становища в українських землях, вплив реформ імперських урядів на становлення капіталістичних відносин. Проаналізувати пошук шляхів національного і соціального визволення та роль в цих процесах національної еліти.
7.	Українська національна революція 1917–1921 рр.: відродження української державності	2/2/2	Розкрити особливості діяльності УЦР,показати проблеми взаємин українських урядів з Росією. Визначати місце і роль еліти у національно-визвольних змаганнях. З'ясувати спонукальні мотиви до Злуки УНР та ЗУНР та причини поразки Другої української національної революції.
8.	Україна у міжвоєнний період (1921 – 1938 рр.): утвердження тоталітарного режиму; спадкоємність традицій	2/2/4	Характеризувати внутрішнє і міжнародне становище України після поразки національно-визвольних змагань. Розкрити особливості утвердження тоталітарного комуністичного режиму. Показати особливості політичного, соціально-економічного та духовно-культурного становище Галичини, Волині, Буковини та Закарпаття. Висвітлити особливості боротьби за Українську Самостійну Соборну Державу на ЗУЗ.

	боротьби за незалежну українську державу		
9.	Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)	2/2/2	З'ясувати місце та роль українського питання напередодні Другої світової війни, проаналізувати цілі нацистів щодо України. Розкрити особливості Голокосту на українських землях. Визначити вклад українців у здобуття перемоги та показати втрати українців в роки Другої світової війни.
10.	Україна в др. пол. 40-х – пер. пол. 80-х ст. XX ст.: трансформації суспільно-політичного та економічного розвитку	2/2/4	Розкрити особливості процесу відбудови народного господарства, показати рівень життя і побуту населення; висвітлити особливості радянізація західних областей УРСР. На основі диференційованого підходу розкрити особливості соціально-економічного, духовного становища України в умовах десталінізації та неосталінізму. Висвітлити характерні риси національно-визвольного руху в Україні (середина 50-х – середина 80-х рр.).
11.	Україна на шляху до незалежності (середина 80-х ст. XX ст. – 2025 р.)	2/2/4	Розкрити проблеми політичного, соціально-економічного та духовно-культурного розвитку на різних етапах незалежної України. Аналізувати етнонаціональні процеси в сучасній українській державі.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти таких результатів навчання:

- ЗК 2. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

Фахові компетентності:

- СК 6. Здатність до розуміння ретроспективи формування сфери фізичної культури і спорту.
- СК 10. Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.

Програмні результати навчання:

- ПРН 1. Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.
- ПРН 2. Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування.

Технічне й програмне забезпечення	І. мультимедійний проектор; • персональний комп'ютер або ноутбук; аудіо- та відеообладнання для відтворення навчальних матеріалів; доступ до мережі Інтернет. ІІ. платформи для дистанційного навчання (Zoom, Meet); мультимедійні ресурси з історії України (електронні підручники, інтерактивні карти, відеолекції, цифрові архіви).
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Передбачено використання різних форм і методів навчання, зокрема: • лекції з елементами інтерактивного обговорення; • мультимедійні презентації; • аналіз і презентація студентами самостійно опрацьованого матеріалу; • проблемні та дискусійні заняття щодо ключових тем курсу; • робота в малих групах, обговорення історичних джерел та історіографічних позицій; • міні-доповіді, аналітичні повідомлення, есе.
Ключові слова	Наратив, історичні концепції, державотворення, нація, революція, особистість в історії.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Оцінювання якості знань студентів здійснюється відповідно до: Положення ЛДУФК http://ldufk.edu.ua/index.php/navchalna-robota.html

Робочої програми http://repository.ldufk.edu.ua/
Порядку оцінювання http://repository.ldufk.edu.ua/

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

Семестрова оцінка студента формується на основі суми балів, які він отримує за роботу впродовж семестру:

1. Робота на семінарських заняттях (поточний контроль – відповіді та доповнення на семінарських заняттях, слайд-презентації, інформаційні довідки[1]) - 39 балів. Реферування наукової статті 2Х5 балів – 10 балів.
2. Проміжний контроль (написання контрольних робіт) – 12 балів
3. Підсумковий контроль (іспит) – 50 балів.

Максимальна кількість балів за вивчення навчальної дисципліни становить 100 балів за шкалою ECTS, що включає результати поточного та підсумкового контролю знань студентів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика академічної доброчесності визначена Положенням про дотримання академічної доброчесності ЛДУФК імені Івана Боберськогоhttps://www.ldufk.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennja-pro-dobrochesnist-04-20.pdf.

Політика щодо академічної доброчесності

Списування під час контрольних робіт і підсумкових екзаменів суворо заборонене, у тому числі з використанням мобільних пристроїв або будь-яких інших допоміжних засобів.

Політика щодо відвідування занять

Відвідування занять є обов'язковим складником оцінювання навчальної діяльності студента, за який нараховуються бали. У разі наявності об'єктивних причин (наприклад, хвороба, участь у спортивних змаганнях чи офіційних заходах) навчання може здійснюватися у віддаленому форматі за попереднім погодженням із керівником курсу.

Навчально-методичне забезпечення

1. Навчальна програма із дисципліни : http://repository.ldufk.edu.ua/
2. Робоча програма із дисципліни. http://repository.ldufk.edu.ua/
3. Комплект текстів лекцій: http://repository.ldufk.edu.ua/
4. Навчально-методичний посібник до курсу (**Полянський О. Історія України: [навч. посіб. для семінарських занять для студ. неіст. спец. ВНЗ]/Олег Полянський, Руслана Труба. – Львів, 2011. – 468с. http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/3447/1/Poljanskyy%20O.%2c%20Truba%20R..pdf**
5. Полянський О., Труба Р. Історія України : навч.-метод. посіб. / Олег Полянський, Руслана Труба. - Львів : Растр-7, 2021. - 196 с. http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/29999
6. Полянський О. Російсько-українські війни XII–XXI століть: історичний вимір : монографія. - Львів : Растр-М, 2023. – 310с.https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/35345

Література

Основна

1. Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. – К.: Портал, 2024. – 432с.
2. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX ст. – К., 2024. – 656 с.http://history.franko.lviv.ua/PDF%20Final/Grycak.pdf
3. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. – Х., 2022. –512с.http://chtyvo.org.ua/authors/Plokhii_Serhii/Brama_Yevropy_Istoriia_Ukrainy_vid_skifskykh_voi

[1]Відповіді та доповнення на семінарськихзаняттях, слайд-презентації, інформаційнідовідкиоцінюються від 0-3 бали (0- незадовільно; 1- задовільно; 2- добре; 3-відмінно).

en_do_nezalezhnosti/
4. Полянський О. Російсько-українські війни XII–XXI століть: історичний вимір : монографія. - Львів : Растр-М, 2023. – 310 с.https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/35345
5. Час народів. Історія України XIX століття: Навчальний посібник / За заг. ред. М. М.Мудрого. - Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. - 408с. http://chtyvo.org.ua/authors/Mudryi_Marian/Chas_narodiv_Istoriia_Ukrainy_XIX_stolittia/

Додаткова

1. Горобець В. Князі і гетьмани усієї Русі. "Через шаблю маєм право". Злети і падіння козацької держави 1648-1783 років. – Х., 2016. – 352 с. – (Історія без цензури)
2. Від Рейхстагу до Іводзіми. У полум'ї війни. Україна та українці у Другій світовій / Заг. ред. Я. Примаченко; Авт. кол.: В. Вятрович, С. Громенко, М. Майоров, І.Патриляк, Я. Примаченко, А. Руккас. – Х., 2017. – 352 с. – (Історія без цензури)
3. Енциклопедія історії України: у 10-ти т. / редкол.: В.А. Смолій (голова), Я.Д.Ісаєвич, С.В. Кульчицький [та ін.]. – К.: Наукова думка, 2005-2018. http://resource.history.org.ua/item/0001124
4. Лицарі Дикого Поля. Плугом і мушкетом: Український шлях до Чорного моря / Авт. кол.: О. Бачинська, Т. Вінцковський, В. Грибовський, Н. Діанова, А.Домановський, М. Майоров, В. Маслійчук, Б. Черкас, О. Шишко; Упоряд. К.Галушко. – Х., 2016. – 352 с.
5. На бій за волю. Перемога через поразки. Україна у війнах і революціях 1914-1921 років / Авт. кол.: А. Руккас, М. Ковальчук, А. Папакін, В. Лободаєв. – Х., 2016. – 352 с.
6. Народження країни. Від краю до держави. Назва, символіка, територія і кордони України / Авт. кол.: К. Галушко, А. Гречило, С. Громенко, Г. Єфіменко, М.Майоров; Упоряд. К. Галушко. – Х., 2016. – 525 с. – (Історія без цензури)
7. Поле битви – Україна. Від "володарів степу" до "кіборгів". Воєнна історія України від давнини до сьогодення / Авт. кол.: Б. Черкас, О. Сокирко, А. Плахонін, Я.Примаченко, М. Відейко, А. Галушка, К. Галушко, С. Громенко, М. Майоров, А.Руккас, Є. Синиця; Упоряд. К. Галушко. – Х., 2016. – 352 с. – (Історія без цензури)
8. Плохій С. російсько-українська війна: повернення історії. – Х.: КСД, 2023. – 400 с.
9. Революція Гідності: методичні матеріали. К., 2015. 46 с. https://don.kyivcity.gov.ua/files/2015/11/13/2015_metodichka_reviluciya_gidnosti_4.pdf
10. Русь «після Русі». Між короною і булавою. Українські землі від королівства Русі до Війська Запорізького / [В. М. Горобець та ін.]. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. - 351, [16] с. (Історія без цензури).
11. Таїрова-Яковлева Т. Повсякдення, дозвілля і традиції козацької еліти Гетьманщини. К., 2018. 184 с.
12. Тіні згаданих предків. Від склавинів до русинів. Прадавня Україна, Русь і походження українців / [Михайло Відейко та ін. ; упоряд. Кирило Галушко]. Харків : Книжковий Клуб «КлубСімейного Дозвілля», 2016. 351, [16] с. (Історія без цензури).
13. Труба Р. Російсько-українське протистояння в історичній спадщині Омеляна Терлецького / Руслана Труба // Російсько-українська війна : історія та сучасність : колект. моногр. / наук. ред. Олег Полянський ; упоряд. Олег Полянський, Руслана Труба. – Львів : Растр - 7, 2023. – С. 60–78. https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/34244
14. У кігтях двоглавих орлів. Творення модерної нації. Україна під скіпетрами Романових і Габсбургів.– Харків, 2016. – 352 с.
15. Україна радянська. Ілюзії та катастрофи "комуністичного раю" / Заг. ред. Г.Єфіменка; Авт. кол.: Єфіменко Г., Примаченко Я., Юркова О. – Х., 2017. – 352 с. – (Історія без цензури)
16. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерноїУкраїни.– 4-е вид., перероблене та розшир. – К.: Критика, 2009. – 584с.http://history.franko.lviv.ua/PDF%20Final/Jakovenko.pdf

Інформаційні ресурси
Інститут історії Національної Академії наук України www.history.org.ua
Український інститут національної пам'яті www.memory.gov.ua
Національна бібліотека України ім. І.І. Вернадського www.nbuv.gov.ua
Бібліотека Львівського державного університету фізичної культури http://repository.ldufk.edu.ua/

Політика зарахування результатів неформальної освіти згідно Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті https://www.ldufk.edu.ua/wp-content/uploads/2023/02/polozhennia_neformalna_osvita.pdf.
Рекомендовано, для удосконалення професійних знань та навиків проходити онлайн-курси, зокрема:

- Новітня історія України: від початку Другої світової війни до сучасності https://prometheus.org.ua/course/course-v1:KNU+101+2014_T2
- Ukraine: History, Culture and Identities https://www.coursera.org/learn/ukraine-history-culture-and-identities
- The Making of Modern Ukraine https://www.coursera.org/learn/the-making-of-modern-ukraine